

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

14 ביוני 2016

1050

ט' בסיוון התשע"ו

עמוד

1074 הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 179), התשע"ו-2016

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 179), התשע"ו-2016

הוספת סעיף 386 א.1, בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹, אחרי סעיף 386 יבוא:

"הקצאת שוטרם 386א. בלי לגרוע מהאמור בסעיף 1102 לחוק המשטרה, התשס"ו-2006 (בסעיף זה – חוק המשטרה), קצין מוסמך, כהגדרתו בסעיף 102א לחוק האמור, רשאי להקצות שוטרים בתשלום גם לשם שמירה על הסדר הציבורי ועל שלום הציבור בסניפים של המוסד, ולעניין זה יחולו הוראות סעיף 1102 לחוק המשטרה."

ד ב ר י ה ס ב ר

1102 לחוק המשטרה, קצין משטרה רשאי להקצות שוטרים בשכר בעת שעות קבלת קהל בסניפים של המוסד גם לשם שמירה על הסדר הציבורי ועל שלום הציבור בהם.

לעניין זה, ייחודו ובידולו של המוסד לעומת גופים אחרים מתבטא בצירופם של כל אלה:

1. המוסד אמון על הענקת זכויות מתחום הביטחון הסוציאלי לכלל תושבי המדינה, הוא פועל בכל רחבי הארץ ובהיקפים העולים בסדרי גודל על כל גוף אחר.

2. עיקר פעילותו של המוסד מתמקדת באוכלוסייה מוחלשת, ברמה סוציאקונומית נמוכה. עובדה זו יוצרת מצבי חיכוך מול האוכלוסייה המטופלת וחשש מתמיד לפגיעה משמעותית בסדר הציבורי, לרבות חשש לחיי אדם.

3. היקפי הפעילות של המוסד הם גבוהים במיוחד ואין להם מקבילה בקרב תאגידים חוץ-ממשלתיים אחרים. מדי שנה מתקיימים בסניפי המוסד מפגשים עם כחמישה מיליון מבוטחים, הדורשים לקבל שירות לשם מיצוי זכויותיהם בענייני גמלאות או חובות בדמי ביטוח.

4. היתרון שבהעסקת שוטרים בשכר, בהקשר זה, נתון בעצם מקצועיותם ויכולתם למנוע ולמזער פגיעה באוכלוסיית הנוקקים לשירותי המוסד וכן באוכלוסיית נותני השירות. שוטרים הפועלים גם בקהילה מכירים את הנפשות הפועלות ואת "המוקדים הבעייתיים" בקהילה ולכן יש בידיהם הידע והכישורים הרלוונטיים והאפקטיביים ביותר לשמירה על תכלית העסקתם.

יובהר כי המוסד מפעיל גם אנשי אבטחה בהיקף גדול לשמירת הסדר הציבורי, והעסקת שוטרים למטרות שתוארו לעיל הכרחית בשל מומחיותם והסמכויות הייחודיות הנתונות בידיהם.

סעיף 1 בסניפי המוסד לביטוח לאומי (להלן – המוסד) מועסקים מאז ומעולם שוטרים בתשלום לשם סיוע בשמירה על הסדר הציבורי במהלך ביצוע המשימות של סניפי המוסד. מדובר בפעילות על בסיס קבוע, אך לפקדי זמן מוגבלים שבהם ניתן שירות לקהל המבוטחים בסניפי המוסד.

נוכחות השוטרים בסניפי המוסד נדרשת לבשל היקף המבקרים הרב (כחמישה מיליון ביקורים מדי שנה), וכן בשל אופי השירות, המערור לעתים מצבי חיכוך עם אוכלוסיית הזכאים. בעניין זה יצוין כי בשנה החולפת התרחשו בסניפי המוסד קרוב ל-600 אירועים של פגיעה בסדר הציבורי, מתוכם כ-80 אירועי תקיפה או איום על עובדי המוסד, מאות אירועי אלימות ועשרות איומים בהתאבדות.

סעיף 1102 לחוק המשטרה, התשס"ו-2006 (להלן – חוק המשטרה), אשר תוקן בשנים האחרונות קובע כי "קצין מוסמך רשאי, לבקשת מי מהמנויים בתוספת השנייה, להקצות שוטרים בתשלום לשם סיוע בהפעלת סמכויות אכיפה או גבייה הנתונות להם על פי דין". בשל נוסח הסעיף האמור נוצר ספק באשר לחוקיות המשך העסקת שוטרים כאמור בתוך סניפי המוסד משום שנערכת בהם עבודה הקשורה גם לתשלום גמלאות ולשמירה על הסדר הציבורי ועל שלום הציבור בסניף ולא רק לאכיפה וגבייה.

לנוכח הקושי האמור, בשל ייחודו והיקף פעילותו של המוסד, ובהתחשב במגוון האוכלוסיות שבהן הוא נדרש לטפל מדי יום, וכן בשל החשש הכבד כי בהעדר נוכחות משטרתית, מספר האירועים האלימים יגדל משמעותית, מוצע להוסיף לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, את סעיף 386א, לעגן בו את מצב הדברים הקיים ולקבוע במפורש כי בלי לגרוע מהאמור בסעיף

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשע"ו, עמ' 658.

² ס"ח התשס"ו, עמ' 130.